

Igbám na Gúúní

Igbám wɔɔɔwɔná, wɔɔɔ mɔlɔfɔ ge bidekée na amuuze, waama mɔlɔfɔ páá, nge waagu fanáandi ndi-ndi: bula Weelíni, Nyawáa, Suukpamázi, Nááni, Túúni waagu, ikóni ikágú Maari. Wíre waadála ññunáa dɔ né, wɔɔwɔná Gúúni bíya tilé tɔɔ wéndéé kisoó, nge waagágú kilé kidée bíya. Waagágú Gúúni bíya ññunáa dɔ ge wɔɔgɔgbɔ nɔbááwu. Budásti né belé bɔɔɔ waadála, nge weeverí ibísi dɔ, iferí ibísi dɔ, iferí ibísi dɔ, igbám wónɔgbɔwú nɔbááwu. Nge Gúúni wɔɔgɔgbɔ nɔbááwu, wɔɔgɔgbɔ bedée fɔwúti, nge waanyáa ikáda nɔbááwu, ibá igabamáa firidi firidi firidi firidi, igbám wánɔdálí isúu téédí-daá. Waadála ñengilá né, nge waazín, irú ceení, ññíní ge mánlám na mana yi, óo, nbá ngágú mébíya? Ññíní ge mánlám na mana yi. Ñna ge izíne ge weegbedí ibísi aláéré fɔyi, a nyááná yi, óó. Ñna ge lzíne, izíne izíne ge waana bíya aláéwá, nge sisi bíya mína ñaaníña, nge belé sisi yaá, nge sisi mídee téédí-daá cé, igbám weení ibá igée igbám fáya ñní né, waabá wónɔɔ mɔlɔfɔ páá né, unábílé mánjáadi, máábá mánjáadi yi ge, majaa kée igbám ge páá, nge weegédiri ma igbám umú íj, háli keɔee-wórɔ dɔ ge waagágú Gúúni bíya. Nge aláéwá sisi óó, kebee cénjé dɔ lénlé bíngedée ñugoré kúɔndé kazíne dɔ né, igbám umú idée nɔlilé. Nge aláéré waadála ge waalá gaafára, nge sisi bóɔɔni, waagázuu né óó, gáábíté, gáábíté, gáábíté gáábíté, igbám waaján ge woolósi aláéré dɔ né, óo, tíña-daá nɔlilé, igbám sisi umú izɔɔlé aláéré. Ñna ge aláéré sisi beé, mós mójɔɔ dɔ né, majaa kée igbám kúɔni ge, a bidekée igbám, mós mánɔnɔ. Nge igbám sisi téédí-daá cé igbám naáru igúti tɔe ikíli mós, mós ge igbám. Nge aláéré sisi nyós ge mósɔɔlé. Nge aláéré waana fanáandi bíya-dée tóna ríña kpátáa, bumááree isósɔáa dɔ caáwu-dée ñañ bidiláana igbám-dée ñañ. Ñna ge Gúúni ñeelú umú wónɔɔzi tɔaalú igbám sisi:

Ngbetii kawliya ndɔ kawliya

Ngbetii kawliya ndɔ kawliya

Náwu kawliya ndɔ kawliya

Weelú kawliya ndɔ kawliya

Kpeluú kawliya ndɔ kawliya

Agbangba kawliya ndɔ kawliya

Túu kawliya ndɔ, kawliya

Maari kawliya ndɔ kawliya

Inhmín kawliya ndɔ kawliya...

Ñna ge alú sisi ngbetii ge bánɔaa inhmín, ngbetii ge bánɔaa bilé, fanáandi ríña nyáagáadi bedée yirá, budála tónɔ ñna né, ndénnéeri ma ñilé ñídeé yíde nyáálá sisi inhmín, we ge bánɔaa inhmín. Nge igbám woogulú isála sisi méléwáa, méléwá, méléwá, méléwáa méléwáa. Budásti né ge aláéré waagorú ícɔ, nge wááyáazi tóna, nge waadábbaazi:

Ngbetii kawliya ndɔ kawliya

Ngbetii kawliya ndɔ kawliya

Náwu kawliya ndɔ kawliya

Weelúu kawliya ndɔ kawliya

Agbangba kawliya nɔ́ kawliya

Túu kawliya nɔ́, kawliya

Maari kawliya nɔ́ kawliya

Inhíim kawliya nɔ́ kawliya.

Nge aléere sisi aayí, báa ngbeére a nyáádála tóná ana nyálááná inhmín inhmín bilé né, tóná aaganá ríja, nyéévééri ma adée kawlísti, amá a nyáádála ceéde nyazi inhmín. Nge sisi méveeri nya? Gúúni nbulé, keḍee-wóró ge máágágú, Gúúni bíya ge máágágú keḍee-wóró, Gúúni bíya ge máágágú keḍee-wóró. Nge sisi tóo, bilé né Gúúniwá tnm nyáágágú ti bilé né, a bigée sisi belé bɔgɔ we ínnaamú, a kugurú si kitóo nya nyánlám nḡíní. Nge igbám sisi aa, a si kitóo ma, méngbedú mabísti ḍaagbetimóo, bilé né a ilé waadilí ge weegbí ḍaagbetimóo ní, ge sisi na mabísti butúkulum, nge alú sisi a weegbí butúkulum ní, nge sisi na magbaraná izúu, nge alú sisi a ilé waadilí ní, nge sisi méngbedú ge mabísti, si itéézi sisi tǔjwu né ge caáwu woogóvólí yi sisi káyi, bicáḡ bilóo tǔj, nge sisi tǔj aán, sisi tǔḡ bidíja nbulé.

Ína ge aléere sisi ku ngurú nláazi ma, igbám si ikpóo mólífo né sisi íkɔkpóo mólífo, si ikpóo ḍugundḡ sisi íkɔkpóo ḍugundḡ, si ikpóo sɔó, sisi oo, ḍóo ḍédeé sóózi nbulé. Nyánbá ge nláazi ma nyánúúzi riké bika a ḍóóóóóli ḍánmám yéendi na níbááwu.

Nge bɔogbóo níbááwu, bobó basúu lááwu, nge baalíu lááwu bokúti basúu lááwu, baalíu lááwu, lááwu sule nḡi ge ilé wɔɔbóózi yi sisi: mawaaló, nyányi cé? Nge sisi wíre, ce ge máágú Sukpɔmóo. Baalíu ína basúu lááwu kífalú né ge sisi cénjé ní nyányi cé? Nge sisi zaamááni nakírí-daá ce ge máágú Náwu, móó mánúvó-daá nbulé, ce ge máágú Náwu. Nge isi tóo, ḍíbo, babamáa, babamáa, nge igbám sisi ḍádácuu tá? Nge alú sisi aayí, buga cókɔ. Boogúti betési buwá, bokúti basúu lááwu kúmɔuká nekírí balí, alú sisi cénjé ní, nge sisi cé ge zaamááni nakírí máágú Maari. Aayí, babamáa, babamáa, babamáa, babamáa; bɔogóni balí bolíni páá né, nge sisi cénjé ní, nyányi cé? Sisi cénjé ge máágú Gúúni bíya. Beegbedí batásti botúu né ge aléere sisi siḡ nḍáḡ ma ḍó, weegbedí isúu ḍó ibísti ikálu né óó, bubísti nabúru. Aléere waagábísti Gúúni ikóni si inyóo yi, waagávuru fii... ḍó né óo, igbám waabísti ḍaagbetimóo, Gúúni si ikpí ḍaagbetimóo nḡináa ḍó né, igbám waabísti butúkulum si ikpí butúkulum né, óo, ínnaamú weegbedí ibísti tǔj (tǔjwu) ikáḡmáráná Gúúni-dée súu, ilá buríja iwí, idatilí wenbí bigée tǔj né, a traadilí sisi tǔjwu, traagu yi. Biyéle lénlé ḍówe ḍó né, a nyáájáa alú kífalú iwe nyóǔj, nkefééri yi sóózi wensí siwe nyóóóózi né, a nyéévééri yi nyóóóózi, wángúu nya. Ínaamú weyéle a nyááná alú nkefééri yi toovonúm, a bidekéé tǔja waagazí yi Gúúni traadóo yi.